

Akademikerne - Tone Cecilie Vassend

Sendt kun pr. e-post:
Tone.Cecilie.Vassend@akademikerne.no

Deres ref.:

Vår ref.: 13/3772

Dato: 09.10.2013

Høring fra Arbeidsdepartementet - Utkast til endring i forskrift om sosiale tjenester til personer uten fast bopel i Norge

Legeforeningen viser til henvendelse fra Akademikerne vedrørende ovennevnte høring og avgir følgende hørings svar.

Innledning

Departementet har sendt på høring ulike forslag for å presisere omfanget av retten til sosiale tjenester til personer uten fast bopel i Norge.

Etter gjeldende rett har personer som ikke har lovlig opphold i riket ikke krav på individuelle tjenester etter loven, med unntak av opplysning, råd og veiledning. Disse har unntaksvis rett til økonomisk stønad og hjelp til å finne midlertidig botilbud. Det er et vilkår for unntaksbestemmelsen at det foreligger en nødssituasjon.

Departementet påpeker at praktisering av bestemmelsen har vist at det i noen tilfeller kan være uklart hvor omfattende retten til tjenester i en nødssituasjon er, og hvor langt den rekker. Det kan i følge departementet være en indikasjon på at forskriftsbestemmelsen ikke har virket tilstrekkelig klargjørende for forvaltningen og befolkningen.

Regjeringen legger derfor frem to ulike alternativer til regulering. Det ene alternativet er å oppheve forskriftsreguleringen av retten til nødhjelp, mens det andre alternativet er å presisere i forskriften at hjelpen skal være kortvarig og begrenset.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på hvilket alternativ som eventuelt vil være mest hensiktsmessig.

Legeforeningens vurdering

Legeforeningen er opptatt av å styrke rettighetene til helsehjelp til papirløse innvandrere generelt, og barn spesielt. Mange papirløse innvandrere i Norge lever under uverdige forhold og sliter med somatisk og psykisk sykdom, stress og ensomhet. Å leve uten lovlig opphold er svært vanskelig, og den utrygge situasjonen skaper og opprettholder helseproblemer. Nødvendig helsehjelp er derfor vesentlig for deres evne til å håndtere egen situasjon, også i

forhold til mulig retur. Det er et problem at papirløse innvandrere unnlater å oppsøke helsetjenesten av frykt for å bli registrert eller for at helsepersonell "angir" dem til myndighetene.

Legeforeningen mener at:

- Rett til helsetjenester må springe ut fra individets medisinske behov, våre internasjonale forpliktelser og ikke innvandringsregulerende hensyn.
- Den aktuelle gruppen må gjøres kjent med sine rettigheter, om helsepersonellens taushetsplikt og helsevesenets organisering generelt. Helsepersonell må kjenne sin plikt til å yte hjelp ved akutt sykdom.
- Barn i gruppen papirløse innvandrere er en særlig utsatt gruppe, og er i stor grad forhindret fra å motta nødvendig helsehjelp, på grunn av foreldres frykt for å bli oppdaget. FNs barnekonvensjon gjelder alle barn, og staten er gjennom denne forpliktet til å sørge for at barn ikke blir diskriminert.
- Myndighetene må etablere praktiske ordninger som gir gruppen tilgang til helsehjelp og medisiner på linje med alle andre i Norge dersom de ikke er betalingsdyktige. Først da er denne gruppen sikret reell tilgang på grunnleggende helsetjenester.

Som en forlengelse av dette er Legeforeningen opptatt av at denne gruppen også skal ha rett til grunnleggende sosiale tjenester, men har forståelse for at det kan være behov for å begrense denne til nødssituasjoner, og at den praksisen som har utviklet seg viser behovet for at omfanget av bistand presiseres i forskrift.

Vi mener derfor at alternativet to er den mest hensiktsmessige reguleringsmåten: at det presiseres i forskrift at bistanden begrenses til «en kort periode.» Dette alternativet er også det som synes best å ivareta Norges forpliktelser i henhold til internasjonale konvensjoner, til å sikre en (etter forholdende) tilfredsstillende levestandard for alle som oppholder seg i landet.

Med hilsen
Den norske legeforening

Geir Riise
Generalsekretær

Anne Kjersti Befring
Direktør

Saksbehandler: Siri Næsheim

Dokumentet er godkjent elektronisk

